ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 22ας Δεκεμβρίου 2011

σχετικά με τροποποιήσεις του πλαισίου εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων

(CON/2011/107)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του ελληνικού Υπουργείου Οικονομικών για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με σχέδιο διάταξης που τροποποιεί το ν. 3601/2007[1] (εφεξής το «σχέδιο διάταξης»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην τρίτη και έκτη περίπτωση του άρθρου 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της ΕΚΤ με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων[2], καθώς το σχέδιο διάταξης αφορά την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) και κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο βαθμό που αυτοί επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη περίοδος του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου διάταξης

Το σχέδιο διάταξης θα καθιστά δυνατή την επιτάχυνση, σε επείγουσες περιπτώσεις, της διαδικασίας μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων ενός πιστωτικού ιδρύματος σε άλλο βάσει της παραγράφου 4[3] του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007. Το σχέδιο διάταξης ορίζει ότι σε επείγουσα περίπτωση η διαδικασία υποβολής προσφορών, ο καθορισμός του ανταλλάγματος που καταβάλλεται στο προς ο η μεταβίβαση πιστωτικό ίδρυμα και η μεταβίβαση χωρούν βάσει προσωρινής αποτίμησης από την ΤτΕ. Αμέσως κατόπιν, η ΤτΕ αναθέτει σε εξωτερικούς ελεγκτές τη σύνταξη εκθέσεων αποτίμησης και εντός διμήνου από τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 63Δ καθορίζει το αντάλλαγμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εκθέσεις αποτίμησης, τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και την

1 ΦΕΚ Α 178/1.8.2007.

2 ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

3 Σε περίπτωση που η προσφορά κρίνεται μη συμφέρουσα, η ΤτΕ αποφασίζει είτε τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων προς μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα που συστήνεται για το σκοπό αυτό σύμφωνα με το άρθρο 63Ε είτε τη θέση του πιστωτικού ιδρύματος σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με το άρθρο 68.

ανάγκη διασφάλισης της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος[4]. Τυχόν αποκλίσεις μεταξύ των δυο αποτιμήσεων χρηματοδοτούνται από το Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 63Δ παράγραφος 13.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Το σχέδιο διάταξης θα λάβει τη μορφή πράξης νομοθετικού περιεχομένου, η οποία θα εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 44 του ελληνικού Συντάγματος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατόπιν πρότασης του υπουργικού συμβουλίου. Σύμφωνα με την επείγουσα αυτή νομοθετική διαδικασία, το σχέδιο διάταξης θα πρέπει να κατατεθεί στη Βουλή προς κύρωση εντός σαράντα ημερών από την έκδοσή του και να κυρωθεί εντός τριών μηνών από την κατάθεσή του. Το σχέδιο διάταξης αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή του και έχει ισχύ νόμου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να λάβει χώρα διαβούλευση με την ΕΚΤ σε εύθετο χρόνο πριν από τη θέση του σε ισχύ. Γενικότερα, θα πρέπει να προβλέπονται εσωτερικές διοικητικές διαδικασίες που να διασφαλίζουν την έγκαιρη διαβούλευση με την ΕΚΤ, σε περίπτωση δε τροποποιήσεων στη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας θα πρέπει να υποβάλλεται στην ΕΚΤ σχετικό αίτημα διαβούλευσης σε κατάλληλο χρόνο[5].

2.2 Το σχέδιο διάταξης τροποποιεί το άρθρο 63Δ παράγραφος 4 του τραπεζικού νόμου, το οποίο εισήχθη με το ν. 4021/2011. Με το ν. 4021/2011 θεσπίστηκε ολοκληρωμένο πλαίσιο εξυγίανσης τραπεζών ανταποκρινόμενο στο σχετικό διαρθρωτικό ορόσημο βάσει του προγράμματος ΕΕ/ΔΝΤ για την οικονομική στήριξη της Ελλάδας[6]. Πέραν της αποτελεσματικής εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, σκοπός του πλαισίου εξυγίανσης τραπεζών είναι η αποτροπή, αφενός, σοβαρών συστημικών διαταραχών και, αφετέρου, της αδικαιολόγητης επιβάρυνσης των φορολογουμένων. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι σκοπός του σχεδίου διάταξης είναι να καταστήσει ευχερέστερη, σε επείγουσες περιπτώσεις και μόνο, την άσκηση των σχετικών με την εξυγίανση εξουσιών της ΤτΕ που συνδέονται με τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων πιστωτικού ιδρύματος που αντιμετωπίζει προβλήματα, σύμφωνα με το άρθρο 63Δ.

---

4 Βλ. άρθρο 63Δ παράγραφος 4 δεύτερη πρόταση.

5 Γνώμη της ΕΚΤ CON/2010/58. Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ είναι διαθέσιμες στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

6 Βλ. 4ο επικαιροποιημένο Πρόγραμμα οικονομικής στήριξης για την Ελλάδα, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2011/op82_en.htm. Ιδίως η παράγραφος 12 του Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής, που επισυνάπτεται στο ως άνω κείμενο ως παράρτημα, επισημαίνει την ανάγκη ενίσχυσης, σε αρμονία με τις εν εξελίξει πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ, του πλαισίου εξυγίανσης των τραπεζών που αντιμετωπίζουν προβλήματα ώστε να καταστεί δυνατή η έγκαιρη και αποτελεσματική παρέμβαση και εξυγίανση σύμφωνα με κανόνες της Συνθήκης ΕΕ και τις διεθνείς ορθές πρακτικές. Σε αυτό το πλαίσιο, πρόκειται να εκπονηθεί ένα ευρύ σύνολο εργαλείων για να διασφαλιστεί η θέσπιση ενός καθεστώτος εξυγίανσης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και για την αποτελεσματική προστασία των καταθετών.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΚΤ αναγνωρίζει τη σημασία, αφενός, της ενίσχυσης του ρόλου της ΤτΕ ως αρχής αρμόδιας για την εξυγίανση βάσει του ν. 4021/2011 και, αφετέρου, της διασφάλισης της δυνατότητας της ΤτΕ να λαμβάνει έγκαιρα και χωρίς περιττές καθυστερήσεις τα απαραίτητα μέτρα για την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Η ΕΚΤ, αν και αντιλαμβάνεται την ανάγκη παροχής στην ΤτΕ της αναγκαίας ευελιξίας για την αποτελεσματική άσκηση των σχετικών με την εξυγίανση εξουσιών της βάσει του άρθρου 63Δ παράγραφος 4, παρατηρεί ότι ούτε το σχέδιο διάταξης ούτε η αιτιολογική του έκθεση προσδιορίζει τις προϋποθέσεις ή τα κριτήρια ενεργοποίησης της προβλεπόμενης στο σχέδιο διάταξης διαδικασίας.

3.2 Σε ό,τι αφορά την προτεινόμενη μεταβολή του ρόλου των εξωτερικών ελεγκτών στο πλαίσιο της διαδικασίας αποτίμησης του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007 σημειώνεται ότι, για τους σκοπούς της εν λόγω διαδικασίας αποτίμησης, η ΤτΕ λαμβάνει υπόψη τις εκθέσεις των εξωτερικών ελεγκτών που υποβάλλονται στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας, χωρίς να δεσμεύεται από αυτές[7]. Σε περίπτωση που η ΤτΕ ενεργοποιήσει την προβλεπόμενη στο σχέδιο διάταξης επείγουσα διαδικασία, χωρίς, επομένως, να προηγηθεί αποτίμηση από εξωτερικούς ελεγκτές, ενδέχεται να ανακύψει κίνδυνος αποκλίσεων μεταξύ της αποτίμησης που θα διενεργηθεί από την ίδια και της μεταγενέστερης αποτίμησης των εξωτερικών ελεγκτών. Ο εν λόγω κίνδυνος θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να επηρεάσει το ποσό των τυχόν ελλειμμάτων τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από το Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 63Δ παράγραφος 13 του ν. 3601/2007.

3.3 Επομένως, η ΤτΕ θα πρέπει να εξετάσει με προσοχή τα κριτήρια βάσει των οποίων θα διενεργεί την αρχική αποτίμηση, προκειμένου να περιορίζεται ο κίνδυνος αποκλίσεων μεταξύ των αρχικών και των μεταγενέστερων αποτιμήσεων, καθώς οι εν λόγω αποκλίσεις μπορούν, μεταξύ άλλων, να προκαλέσουν οικονομικές απώλειες για τους φορολογούμενους. Εν προκειμένω, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η προβλεπόμενη στο σχέδιο διάταξης διαδικασία θα ενεργοποιείται μόνο σε επείγουσες περιπτώσεις, ως ύστατο μέτρο.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευτεί στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 22 Δεκεμβρίου 2011.

[υπογραφή]

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ

Mario DRAGHI

7 Βλ. επίσης γνώμη της ΕΚΤ CON/2011/72.